Kolo 3, 2017.

Glazba , Naslovnica

Zdenka Weber

Remek-djela barokne glazbe

Osvrt na 47. Varaždinske barokne večeri (22. rujna – 2. listopada 2017.)

U varaždinskoj Katedrali svečanim su otvorenjem 22. rujna 2017. započele 47. Varaždinske barokne večeri (VBV), jedini nacionalni glazbeni festival u Sjevernoj Hrvatskoj, ove godine posvećene 20. obljetnici Varaždinske biskupije i 90. obljetnicama rođenja pijanista Jurice Muraja i violinista Josipa Klime, a čiji je država-partner bila Republika Mađarska. Festival je obuhvatio 17 koncerata u Varaždinu i niz koncerata u gradovima sjevernih županija, ukupno 35 koncertnih termina kao i brojne popratne programe a trajao je do 2. listopada 2017.

Svečano otvorenje započeto je pozdravnim govorima, a nazočnim se uglednim uzvanicima i za glazbu trajno zainteresiranim Varaždinkama i Varaždincima prvi obratio gradonačelnik Varaždina dr. sc. Ivan Čehok, koji je govorio o istog dana održanom svečanom obilježavanju 26. obljetnice za noviju hrvatsku povijest važnog 22. rujna 1991. godine kada su se u Varaždinu, zahvaljujući hrabrosti i pameti gradske uprave i građana, na vojarnama tadašnje JNA prvi put zavijorile hrvatske zastave. Nadalje je istakao i ove godine ostvarenu programsku suradnju s državom-partnerom, ovajput s Republikom Mađarskom, što je doista važna suradanja sa sjevernim susjedima kao i mogućnost za bolje upoznavanje mađarske barokne glazbene tradicije. U svečanost su pozdravnim govorima i s uvijek pohvalnim riječima za varaždinski barokni festival dalje uveli državni tajnik mađarskog Ministarstva vanjskih poslova i trgovine Istvan Igyarto i predsjednik Gradskog vijeća grada Varaždina Damir Habijan, kao izaslanik predsjednika Vlade RH, te izaslanica predsjednice RH, Renata Margaretić Urlić, koja je u ime pokroviteljice otvorila festival.

Na 47. Baroknim večerima su u središtu pozornosti dakle bili mađarski glazbenici specijalizirani za izvođenje barokne glazbe. A u svim su pripremama Veleposlanstvo Republike Mađarske u Hrvatskoj, na čijem je čelu veleposlanik József Zoltán Magyar, kao i Mađarski institut u Zagrebu s direktorom dr. sc. Dinkom Šokčevićem, odigrali iznimno važnu ulogu, omogućivši i predstavljanja 47. VBV u Budimpešti, Pečuhu i Beču. Proširivanje programa na nacionalne kulture izvan »glavne matice«, uvriježeno slavljenih europskih skladatelja koji su svojim stvaralaštvom određivali stilska kretanja, na glazbene kulture naroda koji u 17. i prvoj polovici 18. stoljeća u glazbi, pa i u drugim umjetničkim područjima, zbog različitih društveno-povijesnih ali i ekonomskih razloga nisu pripadali toj, danas bi se moglo reći »europskoj središnjici stvaralačkih postignuća«, prvenstveno znači i širenje zanimanja za najnovija muzikološka otkrića koja u pojedinim nacionalnim glazbama za suvremene interprete nalaze stara svjedočanstva, a nama nove dokaze o trajanju glazbe u životu naroda u širim razmjerima. Upravo to bogatstvo razdoblja (kojem je ovaj festival tradicionalno posvećen) otkrili su programi mađarskih ali i hrvatskih, pa i poljskih glazbenika koji su nastupili na 47. Baroknim večerima.

Otvorenje oduševilo programom i izvedbom

Koncert otvorenja ostvarili su međunarodno afirmirani ansambli Orkestar Orfeo i Zbor Purcell iz Budimpešte koji od 1990. godine pod vodstvom utemeljitelja dirigenta Györyja Vashegyija njeguju autentičnu baroknu interpretaciju. Odabirom duhovne kantate Die Himmel erzählen die Ehre Gottes, BWV 76 i Magnificata u D-duru, BWV 243 J. S. Bacha te na kraju poznate himne Zadok, the priest, HWV 258 G. F. Händela sa solistima Katalin Szutrély i Ágnes Pintér, soprani, Péter Bárány, kontratenor, Zoltán Megyesi, tenor, Lóránz Najbauer i Ákos Borka, basovi – mađarski su glazbenici dokazali vrsnu upućenost u zahtjeve koje istraživanja otkrivaju a suvremena praksa postavlja pred izvođače glazbe razdoblja vokalne monodije uz pratnju, preciznog izvođenja dionica u malim grupama bassa continua, dakle prvenstveno čembala i viole da gambe, kao i vladanja starim glazbalima, bilo da je riječ o baroknim trubama ili pak gudačima i blokflautama.

Svo bogatstvo Bachovih zapisa u pogledu izvedbi ukrasa, emocionalnih i dinamičkih kontrasta, agogičkih finesa kao i vokalnih bravura, osobito dojmljivog pjevanja tenora Zoltána Megyesija, bilo je predstavljeno na adekvatan način, a zdušno otpjevana i odsvirana pompozna zvučnost Händelove antologijske himne zaključila je večer na opće zadovoljstvo. Tako je gromoglasni pljesak ispratio prve mađarske goste, a vatromet u gradu i onima koji nisu mogli slušati koncert u živo ili su ga pratili u izravnom prijenosu HTV-a bogatstvom šarenila rasvijetlio noć.

Vrsni mađarski poklonici autentične interpretacije

Otkako je 2007. godine tada novoimenovani umjetnički ravnatelj Varaždinskih baroknih večeri, skladatelj i profesor na Sveučilištu Josip Juraj Strossmayer u Osijeku Davor Bobić uveo suradnju s raznim državama kao državama-partnerima, ta je praksa postala tradicijom i nakon Slovačke, Izraela, Češke, Njemačke, Poljske, Austrije, Rusije, Italije, Francuske i Španjolske ove je godine tako osmišljena bilateralna suradnja bila ostvarena s Mađarskom. Stoga su pozvani solisti i ansambli iz susjedne države koji se posvećuju interpretiranju baroknoga glazbenog repertoara na način poštivanja izvođačke prakse razdoblja u kojemu su djela nastajala.

Dolazak ministra ljudskih resursa Mađarske Zoltána Baloga na koncert 27. rujna, na kojemu je bio nazočan zajedno s hrvatskim ministricama kulture dr. sc. Ninom Obuljen Koržinek i znanosti i obrazovanja prof. dr. sc. Blaženkom Divjak, Mađarska je pokazala želju da se kao država-partner predstavi na najbolji način, a dolaskom mladih folkloraša koji su plesali na gradskim ulicama, sudjelovanjem na Izložbi cvijeća i s gastronomskim specijalitetima na večeri u varaždinskom Starom gradu, ostvarena je doista hvalevrijedna suradnja. Čak osam koncerata mađarskih glazbenika u Varaždinu i nekoliko u drugim gradovima četiriju sjevernih županija potvrdilo je vrsnost i razvijenost tradicije baroknih interpretacija solista i ansambala koji djeluju u Budimpešti, Pečuhu i Szombathelyju.

Mađarski Ansambl Marquise, u kojemu su okupljeni Judit Felszeghy, sopran, Laszlo Blaskovics, muški sopran, Marta Gal, čembalo, Katalin Kallay, blok flauta i Zsolt Szabo, viola da gamba, već je bio poznat varaždinskoj festivalskoj publici. Ponovno je njegovo gostovanje i nastupi u Dvorcu Trakošćan 23. i varaždinskom Starom gradu 24. rujna proteklo u općem oduševljenju. Glazbenici koji nastupaju u povijesnim kostimima izvodeći vokalno-instrumentalne minijature renesanse i baroka razgalili su slušatelje umilnim melodijama te unijeli vesele ugođaje izvedbom mađarskih Cvjetnih arija i plesova 18. i 19. stoljeća, pri čemu je posebno privlačan bio rijetki glas muškoga soprana.

Spoj vrhunske orguljske glazbe J. S. Bacha s mađarskim suvremenim pjesništvom na primjeru stihova iz zbirke Čovjek je ovdje nedostatan za ljubav Jánosaa Pilinszkog (1921.-1981.), mađarskog umjetnika čije je pjesme na hrvatski jezik prepjevao dr. sc. Dinko Šokčević, bio je predstavljen na recitalu slavnog popularizatora Bachove glazbe u svjetskim razmjerima, virtuoznog orguljaša Xavera Varnusa, 23. rujna u varaždinskoj Katedrali. Oduševljenje je Varnusovim izvedbama Bachovih preludija i koralnih preludija te napose velebne Toccate i fuge u d-molu, BWV 565 bilo opće, a ukupnom su dojmu pridonijeli i glumci HNK u Varaždinu, Ljiljana Bogojević i Zdenko Brlek, koji su čitali odabrane pjesme.

Vrhunski solisti, Eszter Zemlényi i Júlia Balázs, soprani, Zoltán Gavodi, alt, Dávid Szigetvári, tenor i Szabolcs Hámori, bas, odlično uvježbani Zbor i Orkestar Panonske filharmonije iz Pečuha pod ravnanjem Tibora Bogányija, dirigenta s velikim iskustvom i poticajnom energijom, predstavili su 24. rujna u Katedrali posebno zanimljiv program. Naime, zbirka Harmonia Caelestis, koju potpisuje velikan mađarske povijesti, carski maršal na čelu habsburške vojske protiv navala Turaka 1660-ih godina Pál Esterházy, proslavljeni suborac hrvatskog velikana Nikole Zrinskog VII., dokaz je umjetničkog djelovanja ratnika, vjerojatno potaknuto i pjesničkim porivima hrvatskog vojskovođe.

Iz navedene su zbirke glazbenici izveli 12 kantata, vokalno-instrumentalne bisere koji kombiniraju poznate liturgijske melodije s napjevima pučkoga pjevanja kao karakterističnu monodiju uz pratnju pokazavši mađarske doprinose profinjenog kontrapunkta cjelini europske barokne glazbene produkcije. Izvedbama pak Suite u D-duru, TWV 55:D18 G.Ph. Telemanna i rijetko izvođenih kantata Der Herr erhöre dich. BuxWV 40 i Pange lingua gloriosi, BuxWV 91 Dietricha Buxtehudea, koje osvajaju harmonijskim smjelostima i doista su originalna barokna uglazbljenja, te na kraju koncerta radosnim udarima timpana i razdraganim zborskim uzvicima u svojevrsnoj posveti glazbi što evocira kantata Schlagt Künstler, die Pauken und Saiten, BuxWV 122, mađarski su glazbenici dosegli vrhunske ugođaje.

Članovi Baroknog brass ansambla Sonatores Pannoniae sa zanimljivim djelima talijanskih, njemačkih i francuskih manje poznatih autora i lutnjist István Kónya, sa skladbama Roberta de Viséea, Silvia Leopolda Weissa i Blohma, na koncertima su 25. rujna, prvo sjajni puhači u Franjevačkoj crkvi a potom solist u Kapeli obitelji Erdödy u Starome gradu, demonstrirali discipliniranu privrženost autentičnom baroknom zvuku i njihovo je muziciranje, posebno primjeri mađarske barokne skladateljske produkcije u obradbama za barokne trombone i trublje preuzete iz zbirki Codex Caioni, otkrilo mnoge nove stranice glazbe stvarane tijekom 17. stoljeća. Takvi su programi svakako dokazi rečenoga u odnosu na znatna obogaćivanja ukupnih spoznaja o razdoblju barokne glazbe i to na primjerima autora koji pripadaju manje razvijenim a time i manje poznatim i istraženim nacionalnim kulturama.

Talijanski skladatelj Antonio Caldara, jedan od najplodnijih autora baroknog vremena, primjer je skladatelja koji životom i stvaralaštvom simbolično predstavlja gotovo sve silnice po kojima je upravo Apeninski poluotok kolijevka bitnih pojava odlučujućih za definiranje novovjeke Europe u njezinim temeljnim kulturološkim pojavnostima, pa i paradigmatski primjer pojave i rasprostiranja barokne glazbe i njezina talijanskog utjecaja na tadašnju razvijenu Europu. Na prošlogodišnjim 46. Večerima, kada je država-partner bila Kraljevina Španjolska, izvedeni su fragmenti Caldarinih opera skladanih na libreta sastavljena prema sadržaju romana o Don Kihotu i Sanchu Panzi Miguela de Cervantesa, a mađarski su glazbenici, Barokni orkestar Savaria iz Szombathelya s vokalnim solistima pod ravnanjem Pála Nemetha, došli ove godine s Caldarinim oratorijem San Stefano Primo Re d'Ungheria.

Vokalni solisti, bas László Jekl u ulozi Kralja Sv. Stjepana, sopranistica Krisztina Jónás, kao njegova supruga Gisella, te tenor Dávid Szigetvári u ulozi Visokog svećenika Anastasia i bas Lóránt Najbauer u ulozi podanika Erasta uz pratnju orkestra s baroknim glazbalima dostojanstveno su izveli opsežni oratorij sa svim njegovim orkestralnim stavcima kao i recitativima i da capo arijama – iznoseći moralne, vjerske pouke libretta koji pripovijeda o prvom mađarskom kralju Svetom Stjepanu (kojega treba razlikovati od Sv. Stjepana mučenika čiji je blagdan u Kalotičkoj crkvi 26. prosinca!). Bila je to iznimno zanimljiva prezentacija djela praizvedenoga u Rimu 1713. godine, ali i izvor spoznaja o mađarskoj povijesti spojen s iskazima visokog estetskog glazbenog užitka.

Novosti iz mađarske barokne baštine donio je i koncert u Uršulinskoj crkvi 29. rujna, na kojemu je Ansambl Musica Profana, čiji je umjetnički direktor gambist Zsolt Szabó a umjetnička voditeljica sopranistica i čembalistica Judit Andrejszki, predstavio doista vrlo bogat program s djelima autora koji podrijetlom pripadaju narodima izvan »barokne matice«, ako pod tim razumijevamo talijanske majstore. Čule su se uspjele skladbe manje poznatih njemačkih, poljskih i mađarskih skladatelja, pri čemu se posebno ističe upravo mađarska baština pohranjena u zbornicima Codex Caioni i Codex Vietoris. Samo za usporedbu, riječ je o zbirkama koje nalikuju hrvatskoj Cithari octochordi, dakle zapisima koji oživljavaju vrijednu renesansu i upotpunjuju iskustva interpreta i slušatelja kada je riječ o glazbenom stvaralaštvu u razdoblju 17. i prve polovice 18. stoljeća, vremenu kojemu su upravo Varaždinske barokne večeri posvećene. To su nedvojbeno nova i dobrodošla iskustva pa je partnerstvo festivala s Mađarskom ispunilo vrijedne pretpostavke u pogledu upotpunjavanja cjelovite slike tog vremena i njegova glazbenog stvaralaštva i kulture uopće.

Uspjesi hrvatskih pobornika autentične barokne interpretacije

Ovogodišnje 47. Barokne večeri bile su ravnomjerno raspoređene u odnosu na nastupe mađarskih i hrvatskih stručnjaka za autentično interpretiranje barokne glazbe. Naime, gostovanjima mađarskih glazbenika gotovo su se u istom broju koncerata pridružili do sada afirmirani solisti i ansambli iz Hrvatske koji njeguju baroknu glazbenu baštinu, a bio je uključen i jedan tek nedavno osnovani sastav usmjeren na istraživanje i izvođenje glazbe baroknog razdoblja. Posvećivanje pozornosti izvođenju glazbe baroka na način što vjernije reprodukcije zvuka, što se ostvaruje svladavanjem sviranja na izvornim instrumentima ili njihovim replikama, kao i upućivanje u izvođačku praksu baroknog razdoblja, uhvatilo je korijene i kod hrvatskih glazbenika, instrumentalista i pjevača, pri čemu se Hrvatski barokni ansambl (HRBA), na čelu s umjetničkom voditeljicom i prvom hrvatskom glazbenicom na baroknoj violini Laurom Vadjon, svakako posebno ističe.

Otkako je zahvaljujući inicijativi tragično preminulog dirigenta Saše Britvića (1965.-2015.) godine 1999. ovaj ansambl bio utemeljen, on tradicionalnom koncertnom sezonom u Hrvatskom glazbenom zavodu u Zagrebu upozorava i širu javnost na visoke standarde autentične interpretacije, što se u ovoj sezoni potvrđuje već 18. put. Očito je da je barokna glazba postala trajnom sastavnicom hrvatskoga koncertnog života. Svima koji te poticaje pratimo već više desetljeća nije teško zaključiti da su upravo Varaždinske barokne večeri, utemeljene sada već davne 1971. godine, odigrale presudnu ulogu pri javljanju i usponu zanimanja za autentičnu baroknu interpretaciju. To je, sada je itekako očito, preraslo u cijeli »pokret« – već opredjeljivanjem brojnih glazbenika mlađe generacije za studij starih instrumenata (barokne violine, viole da gambe, blokflauti i drugih instrumenata), uz prijašnje dostupne studije čembala i orgulja. Doista, već je možda sazrijelo i vrijeme da se netko od mlađih muzikologa posveti i istraživanju izvođenja barokne glazbe u Hrvatskoj, jer bi otkrića nedvojbeno bila vrlo zanimljiva i poučna.

Dakle, na 47. Baroknim večerima nastupili su Ansambl Responsorium (23. rujna), Varaždinski komorni orkestar sa solistima (26. rujna), Hrvatski barokni ansambl i Katedralni zbor Varaždinske biskupije Chorus angelicus (28. rujna), Projekt Lazarus (29. rujna), Hrvatski barokni ansambl u komornom sastavu, Ansambl Capella Zriniana sa solistima i Nonet Donum (30. rujna), te Camerata Garestin (1. listopada). Iako nije moguće svaki od koncerata podrobnije opisati u svim pojedinostima izvedenih djela, moguće je sve te nastupe pohvaliti upravo zbog odabira programa, jer su repertoarnim obogaćenjima, novostima osobito iz hrvatske barokne glazbene baštine, hrvatski glazbenici u potpunosti odgovorili glavnoj težnji tako shvaćenog »pokreta« u odnosu na uključivanje skladbi 17. i prve polovice 18. stoljeća u javnu i profesionalnu glazbenu praksu.

Da je pri tome riječ i o istraživanjima hrvatske glazbene baštine potpuno je logično, iako se može ustvrditi kako su na tom području mogući još bitniji pomaci naprijed i plodniji doprinosi. Naime, ono što su pokazali mađarski gosti vezano uz oživljavanje njihove glazbene baštine odabranog razdoblja, ipak nadilazi jednako kvalitativno kao i kvantitativno doprinose hrvatskih muzikoloških pa onda i interpretativnih dometa kada je riječ o »novostima« iz hrvatske barokne glazbene prošlosti.

Članovi Ansambla Responsorium na čelu sa čembalistom i orguljašem Mariom Penzarom, još jednim od začetnika »pokreta« autentične barokne prakse u Hrvatskoj, predstavio je integralnu verziju zbirke Madrigali et canzonette a tre voci Tomasa Cecchinija, Talijana na Jadranskome moru, čiju je ostavštinu marno oživljavao muzikolog Ennio Stipčević. Kombinaciju Cecchinijevih instrumentalnih sonata s vokalnim skladbama izveli su Jelena Čilaš i Martina Klarić, soprani i Darko Solter, basbariton, uz sudjelovanje Andree Inghisciano, kornet i corneto muto, Silvia Richtera, barokna violina, Augustina Mršića, viola da gamba i Istvána Kónyaa, arhilutnja – nadasve korektno i angažirano, ali je nizanje skladbi koje su, unatoč zanimljivostima u melodijskom, harmonijskom i ritmičkom pogledu ipak u konačnici vrlo srodne i bliske, djelovalo monotono. Budući da je cjelokupni program objavljen i kao CD, poklonici Cecchinijeve glazbe mogu je ponovljeno slušati, a izdanje će nedvojbeno biti korisno i u pedagoške svrhe.

Varaždinski komorni orkestar već dugo sudjeluje na Baroknim večerima, iako nije isključivo usmjeren na autentične interpretacije. Odluka za izvedbe Koncerata za gudače u B-duru, RV 163 »Conca«, u g-molu, RV 137, u D-duru, RV 121 i u d-molu RV 127 Antonia Vivaldija, kao i uključivanje aktualno nadasve uspješnih gitarista Petrita Çekua, Zorana Dukića, Maroja Brčića i Tvrtka Sarića s izvedbama Vivaldijevih solističkih koncerta za gitaru, dvije gitare i četiri gitare, pri čemu su umjetnici u ruke uzeli i lutnje, očito je bila puni pogodak. Raspoloženje u slušateljstvu u prepunoj Katedrali bilo je na visokoj razini, pljeskalo se dugotrajno, a glazbenici su zbilja predano iznosili solističke dionice. U tom je slijedu Koncert za gitaru i gudače u D-duru, RV 93 sa solistom Marojem Brčićem osobito plemenito zazvučao u polaganom Largu, a s Koncertom za 4 gitare i gudače u h-molu, RV 580 nastup je bio briljantno zaključen u punini genijalnosti Vivaldijeva glazbenog jezika

Nakon ljetne izvedbe oratorija Vespro della Beata Vergine Claudia Monteverdija, povodom 450. obljetnice njegova rođenja, na 42. Osorskim glazbenim večerima gdje je muzicirao Ansambl Antiphonus, HRBA i varaždinski amateri pjevači okupljeni u Katedralnom zboru Chorus angelicus zablistali su u odličnoj izvedbi Vespri u kojoj su svi uživali. Pogotovo i stoga jer je to bio svečani koncert u povodu 20 godina od osnutka Varaždinske biskupije. Osobito su oduševili solisti, Ivana Lazar i Monika Cerovčec, soprani, Franko Klisović, kontratenor, Hugo Hymnas i Dejan Maksimilijan Vrbančić, tenori, Matija Meić, bariton i Christoph Seidl, bas. Izvedbom koja je obilovala predivnim trenucima sjajnog solističkog i dojmljivog zborskog pjevanja, uz pouzdane instrumentaliste, ravnao je sada već dokazani majstor u svladavanju tako zahtjevnih i velebnih partitura, maestro Anđelko Igrec.

Projekt Lazarus, noviji profesionalni ansambl posvećen baroknoj interpretaciji, nastupio je u sastavu: Darija Auguštin i Tanja Rupnik, soprani, Martina Menegoni i Nikolina Virgej Pintar, mezzosoprani, Siniša Galović i Ivan Martinčić, tenori, Matija Meić, bariton i Robert Palić, bas, pod vodstvom za orguljama dirigenta i svojeg umjetničkog voditelja Darijana Ivezića. Vrlo lijepi arhitektonsko autentični obnovljeni barokni prostor Crkve sv. Florijana odzvanjao je nadasve skladnim pjevom hrvatskih baroknih glazbenih bisera koje smo već mnogo puta čuli ali nas uvijek ponovno mogu razgaliti. Moteti Ivana Lukačića, Vinka Jelića i Ivana Šibenčanina baština su kojom se hrvatska glazba ponosi, a iznova pripremljeni psalmi okupljeni u zbirci talijansko-hrvatskog skladatelja Damjana Nembrija, njih šest s naslovom Brevis et facilis psalmorum, s poznatim duhovnim tekstovima Dixit Dominus, Laudate pueri, Laetatus sum, Nisi Dominus, Lauda Jerusalem i na kraju himnički Magnificat – primjeri su uzvišenog i glazbom obogaćenog pogleda prema Svevišnjemu.

Jutarnji koncerti u Dvorcu Trakošćan, uz koje se poslužuje kava sa čokoladnim violinskim ključem, uvijek su poseban doživljaj, a violinistica Laura Vadjon sa svojim sljedbenicima, Anom Benić, poprečna flauta, Stjepanom Nodilom, blokflauta i oboa, Leom Sušanj Lujo, violončelo i Krešimirom Hasom, čembalo, uvježbala je birane komorne skladbe Telemanna, Quantza, Janitscha, Couperina i J.Ch. Bacha. Dakle, slušatelji su mogli uživati u skladu i ljepoti provjerenih ostvarenja čije je mjesto na baroknom glazbenom festivalu jednostavno »zakon«. A tako je i bilo. Vrlo lijepo i ugodno provedeno subotnje jutro…

Ansambl Capella Zriniana, kojeg je okupio Igor Paro, glazbenik koji svira na teorbi, baroknoj gitari i citernu, novo je osnovan, očito i sadržajno predestiniran upravo za VBV i za godinu u kojoj je država-partner Mađarska. Ideja doista odlična! Jer, sopranistica zvonkog glasa Marta Schwaiger, Silvio Richter, iskusni svirač na baroknoj violini, Marko Požgaj, blokflaute, Katarina Javora, čembalo i orgulje, Marko Radić, kontrabas, Rupert Čunko, udaraljke, Zoran Kelava, narator i kao specijalni gost cimbalist Andrija Maronić, dobili su zadatak izvesti splet glazbe i književnih tekstova čija je namjera predstaviti vrijeme Frana Krste Frankopana, Nikole Zrinskog Čakovečkog, Petra Zrinskog i Ane Katarine Zrinske, dakle vrijeme borbe protiv navala Osmanlija, ratnih strahota u kojima su rame uz rame sudjelovali hrvatski i mađarski vojnici.

Nježni kajkavski stihovi, pogotovo dirljivo pismo Frana Krste Frankopana supruzi koje se uvijek ponovno čita u Bečkom Novom Mjestu u prigodama sjećanja na tragični završetak Zrinsko-frankopanske urote i smaknuća hrvatskih velikana, ozvučeni brojnim glazbenim evokacijama bilo talijanskih suvremenika bilo anonimnih autora hrvatske i mađarske provenijencije, te napose zanimljiva glazbena evokacija iz pera Alessandra Pogliettija naslovljena Toccatina sopra la Ribellione di Ungheria za čembalo, sve su to bili dragulji misli i zvuka koje je vrlo smisleno okupio Igor Paro sa suradnicima. Pa ako možda izvedbeno i nije sve štimalo 100 posto, događaj je u dvorani varaždinske Glazbene škole odjeknuo kao osobito vrijedan glazbeno-povijesni pothvat. Iste je večeri u Crkvi sv. Florijana nastupio Nonet Donum koji vodi orguljaš Višeslav Jaklin. On je zajedno sa solistima Antonijem Dunjko i Anom Mikac, soprani, Sofijom Cingula, alt, Ivanom Topićem, bas i Mislavom Lucićem, tenorom kao psalmodistom, nastup posvetio uspomeni na nedavno preminulog mons. Ivana Godinu.

I na kraju nastup Ansambla Camerata Garestin, koji je ponikao u Varaždinu i okuplja violinista Silvija Richtera, violončelista Krešimira Lazara i čembalista Krešimira Hasa, u Galeriji Sermage u nedjeljno jutro, zasjao je prvenstveno zahvaljući sopranistici Ivani Lazar i očito njezinoj želji da uvježba, pjevački savlada i varaždinskoj publici predstavi Neun deutsche Arien, HWV 202-210 (Devet njemačkih arija) G. F. Händela. Riječ je o jedinstvenom opusu iz pera baroknoga genija koji se proslavio kao operni i oratorijski majstor i to uglavnom na talijanske ili pak engleske tekstove. Međutim, skladatelj je posegnuo i za produhovljenim i duboko proživljenim stihovima Bartholda Heinricha Brockesa, suvremenika i zemljaka, te uglazbivši ih ostavio svjedočanstva nadasve intimnih trenutaka nadahnuća u kojima je materinji njemački jezik bio možda i bijeg ili tek trenutno sklonište od konvencija kojima se kao umjetnik morao priklanjati. Ivana Lazar arije je otpjevala emocionalno uživljeno, dinamički iznijansirano i tehnički krajnje uvjerljivo.

Nagrade VBV-a trajno samo najboljima

Varaždinske barokne večeri tradicionalno dodjeljuju dvije nagrade kao posebna priznanja, Nagradu »Ivan Lukačić« za najviši izvođački domet ansambla i Nagradu »Jurica Murai« za najbolju interpretaciju odabranog programa, a odluke o nagradama ovajput je donio festivalski žiri, u sastavu: dr. sc. Zdenka Weber, predsjednica i članovi Nataša Maričić i Predrag Šantek, profesori Glazbene škole u Varaždinu. Nagrada »Ivan Lukačić« pripala je gostima iz Mađarske, Zboru i Orkestru Panonske filharmonije iz Pečuha pod ravnanjem Tibora Bogányija s vokalnim solistima Eszterom Zemlényi i Júlijom Balázs, soprani, Zoltánom Gavodijem, alt, Dávidom Szigetvárijem, tenor i Szabolcsom Hámorijem, bas za izvedbe djela Pála Esterházyja, G. Ph. Telemanna i D. Buxtehudea na koncertu održanom 24. rujna u varaždinskoj Katedrali.

Nagrada »Jurica Murai« pripala je ex-aequo poljskom ansamblu Capella Cracoviensis koji vodi dirigent i orguljaš Jan Tomasz Adamus, ansamblu čiji pjevači, sopranistice Magdalena Łukawska i Michalina Bienkiewicz, muški alt Łukasz Dulewicz, tenor Szcepan Kosior i bas Sebastian Szumski istovremeno nastupaju kao solisti ali i kao peteroglasni zbor. Oni su nagrađeni za koncert održan 1. listopada, s izvedbama Magnificata poljskog skladatelja Marcina Józefa Żebrowskog i Magnificata u D-duru, BWV 243 J. S. Bacha. Ista je nagrada pripala i hrvatskoj sopranistici Ivani Lazar za izvedbu Neun deutsche Arien, HWV 202-210 (Devet njemačkih arija) G. F. Händela, na nastupu s ansamblom Camerata Garestin (Silvio Richter, violina, Krešimir Lazar, violončelo i Krešimir Has, čembalo), kao i za izvođenje solističke dionice u oratoriju Vespro della Beata Vergine (Večernje Blažene Djevice) Claudija Monteverdija, na koncertu Hrvatskoga baroknog ansambla i Katedralnog zbora Chorus angelicus, pod ravnanjem Anđelka Igreca (koncerti 1.listopada i 28. rujna).

Nakon dodjele nagrada u Gradskoj vijećnici i predstavljanja novog CD-a tvrtke Aulos koju angažirano vodi Vladimir Gotal, a koja je objavila snimku s prošlogodišnjih Baroknih večeri, izvedbu Muke po Ivanu J. S. Bacha, tradicionalni je koncert učenika Glazbene škole u Varaždinu u Katedrali 2. listopada bio ponovljena potvrda već dokazane činjenice da je Varaždin kolijevka glazbenih talenata. Uvijek brojna publika prati, cijeni i gromoglasno plješće, pa je na kraju još samo moguće reći kako se s posebnim zanimanjem može očekivati što će sve donijeti država-partner Japan iduće 2018. godine!

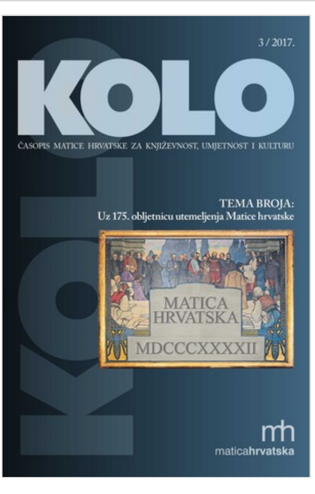

3, 2017.
- Glazba
- Kazalište
- Književna scena
- Kritika
- Naslovnica
- Novi prijevod
- Obljetnice
- Ogledi
- Tema broja: Uz 175. obljetnicu utemeljenja Matice hrvatske